

Társadalombiztosítás.

Irta: HERCZEH BÉLA országgyűlési képviselő.

A gyakran emlegetett és valóban kívánatos kulturális fölénynek egyik szükségessége az is, hogy a szociális gondoskodást általánossá tudjuk tenni azoknál, akik erre a gondoskodásra valóban rászorultak. E szociális gondoskodás nélkül, a kultúra csak kevesek életét tehetné jobbá és szebbé, az emberi közösségek jogos vágyait és szükségait azonban nem tudná kielégíteni. Nem tudná korlátozni ezekben szenvedélyeit sem és nem bírná lefékezni szükségüknek esetleg brutális módon való kielégítését. Ez pedig éppen a kultúrának válnék legjobb karára.

A társadalmi szempontoknak érvényesülniök kell tehát minden téren.

A súlyosan megpróbált nemzet fizikai és erkölcsi erejében is meggyengült és társadalmi osztályainak helyzete is sokkal megváltozott a világháború pusztításai nyomán. A fizikai, morális és társadalmi bajok gyógyítása is szükséges tehát a szorosán vett kulturális s azután a reális érdekek felkarolása mellett, hogy a nemzet megújuló életerővel nézhessen szemben a jövőben reá váró nagy feladatokkal.

Elfogultság volna el nem ismerni, hogy szűkös lehetőségek dacára is több történt már a súlyos magyar társadalmi bajok egyhitése. De optimizmus volna mindent jónak látni, pedig való Schopenhauer mondása, hogy az optimizmus elfátyolozza az igazságot és ezért sok szerencsétlenség forrása lehet.

Az igazság az, hogy a társadalom bajai ma is számosak és súlyosak. A társadalomnak aránylag legkedvezőbb körülmények között lévő földbirtokos osztálya is nem

kis részben nehéz gondok között él. A telekkönyvek teherlapjai igazolják hogy a magas termelési költségek s másfelől a mezőgazdasági termények értékesítési lehetőségei, a közszolgáltatások mértéke s a kamatterhek nagysága mellett éppen nem alaptalan az agrár panaszok hangoztatása. E bajokon, a lehetőségek szerint, segíteni a közigazgatási és pénzügyi politika feladata.

De ha a földbirtokos osztály egyrésze is gondokkal küzdök, mennyivel inkább elmondható ez a társadalom más rétegeiről. A tisztviselőtársadalom hosszú és keserves évek nyomorgása után, illetményeinek újabb rendezésével juthatott csak odáig, hogy életszükségleteit a legszerűebb mértékben és a leggondosabb beosztás mellett fedezni tudja. A nagyobb családi tisztviselő azonban s különösen a kisebb fizetésű, alsóbb kategóriáknál, ma is súlyos megélhetési nehézségekkel küzdök. A szabadfoglalkozású értelmi pályákon nagy átlagban ugyanez a szomorú helyzet. Egy kisebb százaléktól eltekintve, amely nagy jövedelmet élvez, vagy vagyont is szerezhettek, a legnagyobb rész máról-holnapra él. Sokszor kedvezőtlenebb helyzetben van a vele egykorú tisztviselőnél is, aki legalább öregségére biztosítottnak tarthatja magát és családját bármily szerény nyugdíjával is. A kereskedő — és iparos — osztály panaszokozása is közismert s egy-egy régi, hosszú évtizedeken át fennállott fővárosi, vagy vidéki cég összeomlása megdöbbentő igazolása olykor e panaszoknak. És ha a társadalom e rétegei nem alaptalanul panaszokznak, mennyivel inkább joggal panaszokhatnak azok, akiket rossz magyarsággal „nincstelennek” szoktak mondani.

Nagyon is aktuális tehát a szociális szempontok érvényesítése.

A világháború, a trianoni béke s a közelmúlt gazdasági krízise dacára is, az elmúlt év jelentős szociálpolitikai alkotást eredményezett. Az ipari munkásságnál és a magánalkalmazottaknál, az elmúlt évben hozott szociálpolitikai törvény, betegségük és balesetük kötelező biztosítása tekintetében intézkedett s ezzel a törvényhozás rá is tért azokra a szociálpolitikai alkotásokra, amelyek elől éppen a fentebb csak pár vonással érintett, súlyos közigazgatási viszonyok miatt nem térhetne ki.

E biztosítási törvény rendelkezései szerint a csonka ország népességének mintegy 24%-a lesz betegség és baleset ellen biztosítva s így az állam után a Munkásbiztosító Pénztár lesz, mely anyagiakban is a legnagyobb értéket forgatja. Ez intézmény újraszervezése után — mely a politikai harcok lehetőségét igyekezett kiküszöbölni ez iményből és igazi hivatásának szolgálatába öhajította allítani azt, — logikusan és szükségszerűen kell elkövetkeznie a társadalom még szélesebbkörű és még tágabb mérvben való biztosításának, hogy mentől többen lehessenek azok, akik nyugodtan gondolhassanak életüknek késői éveire, vagy oly eshetőségeire, amidőn munkaképtelenné válnak; vagy családtagjaik sorsára is munkaképtelenségük és elhalálzásuk esetén.

Ha a múlt évben már meghozott törvény is az egész nemzet egyetemes érdekét kívánta szolgálni, a munkásságnak baleseti és betegség biztosításával, — mint a törvényjavaslat tárgyalása során Vass József miniszter mély szociális érzésével hirdette — akkor a nemzet egyetemes érdekét még inkább szolgáló törvényhozási alkotásoknak kell a törvényt követni. Meg kell

tenni szociális téren mindent, ami a nemzet jelenlegi körülményei között megtehető.

Egy újabb és messzemenő szociálpolitikai alkotást jelent most a népjóléti miniszternek azon terveze, mely az öregség, rokkantság, özvegység és árvaság esetére szóló biztosításra vonatkozik s amely tervezet lényegében a társadalombiztosítás gondolatát valósítja meg. Hogy ez a nemzeti társadalom nyugalmának biztosítását is jelenti, annyira kézenfekvő ez, hogy vitatása szinte felesleges is.

Csupán szerénymérvű lehet a biztosítás, de így is alkalmas lehet a munkakedv és a takarékoság fokozására és az egymást megbecsülő és támogató nemesebb emberi érzések felkeltésére.

Előreláthatólag lesznek a javaslatnak ellenzői is. Ez újabb biztosítás a munkaadókra újabb terhet jelent s a nehéz közigazgatási viszonyok között megérthető, hogy ez újabb terhek vállalása ellenvetéseket is fog kiváltani.

A közigazgatási politika feladata a szociális gondoskodás szükségességei elől elhárítani azon akadályokat, melyek a közigazgatási életben, valóban komoly akadályokként jelentkeznek. A tervbe vett szociális törvényben azután oly intézkedésekről is gondoskodni kell, melyek a hatékonyabb munkának, tehát a termelés fokozásának biztosítását is szolgálják a nyert szociális előnyök ellenértékéért.

A népjóléti kormányzat kétségkívül rákényszerült a törvény megalkotására. Nemcsak a szociális megsegítés gondolatáért, de azért is, mert az előrelátás és takarékoság szellemét nagymértékben csökkentette a társadalomban régebbi értékeinek elvesztése s az életlehetőségeknek az a bizonytalansága, melyet Trianon — távolabbi, vagy közelebbi vonatkozásban — a nem-

A MUNKA TÁRCÁJA.

Tarjáni képek.

Régi dicsőségünk...

Tarjánt és környékét a múlt század végén és a XX. ik század első tizedében hat sárga kastély uralta. Legkiválóbb és legszolidabb a bányakastély, a mai igazgatóság épület helyén. Utána következett sárga színben és jelentőségben egy nívón az acélgyári parképület, mely kiavitgatva és némi díszben tartva most is él. Falai között hajdonta a Vezérigazgatóság intézte a Rimamurány sorsát. Velük együtt osztozkodott hatalomban és jelentőségben a régi községháza, mely városházzá lépett elő s a bírói páncs helyett polgármesteri erély és ambíció ad színt és előrehaladást a községnek. Hozzájuk csatlakozott, mint segítő társ a Jankovich curia sárga oszlopos frontja, a régi Tarján egyetlen pénzintézete. Vele szemben a magaslaton, a catholicus templom tövében emelkedett Tarján koronázatlan kis-királyának curiája, mely szilárdan állott bár nem épült granit alapon. A hatodik hatalmi dicsőség sárga háza a főszolgabírátság volt, mely Tarján legregibb patikájának helyét foglalta el, mikor az egyetlen patika emeletes házába költözött és közeledett a központ felé, míg a járás első közigazgatási szerve a patika helyére került kis árnyas park fái alá. Vajh melyik minőségében nyihított

több fájdalmat ez a régi sárga ház? Mikor még morphiomot mért ki és senalevelet, vagy mikor a közigazgatás kitűnő emlékü főbírái ítélkeztek az élet minden területén a sorozástól kezdve az adókon keresztül a kurtavasig

Klassicus magyar fejek tolnak az emlékeztető főbírák neveinek felidézésénél. Póchy József, markans mégis szelíd arcú, s ep mély bariton hangjával, mely csodálatos lágyaságra hajlott, ha a gyűlölködő feleket kellett emberséges módon és enyhe szigorral kibékíteni. Ennek a patriarchális gentrynek kezébe a legvadabb paripa is megnyihult. A tarján-kisterenyi utat két almáderessel könnyű bomokfutó kocsi alig 3/4 óra alatt futotta be és e sorok írójának szerencséje nem csak abban állott, hogy erre az utra a főbíró magával vitte de abban is, hogy képes volt a gyorsiramu vágatás alatt a kocsi ülésén helyén megmaradni.

És a derék, jovialis, lágy szívű Mártonfalvy Gyula bácsi, mély tekintetű kék szemével, Sűrű szőke szakál övezte a nyájas férfi arcot s a kék szemek csak olyankor villantak fel, ha a főbírói tekintélyen a sok bányász asztrájk csorbát készült ütni. No akkor nem volt kegyelem; azonnal bevonultak a lozonci bakák és csend lett. Látszólag. De mi zugott a lelkekben és mi háborgott a szivekben azt legkevésbé a főszolgabírói hivatal tudta. Majd a járás Deák Ferenc-ke-

rült a főbírói székbe. Sajnos kevés ideig intézkedhetett hajlíthatatlan akarattal és mély bölcseséggel járása sorsán, mert tüdeje nem bírta. Tarján osztatlan bánatára korán hagyta itt a földi igazságszolgáltatást. Utódja lett férfi bajosságban alteregoja az egykori kitűnő színésznek Ráthonyi Ákosnak, ki garmadával kapta a szerelmes leveleket, de azok felbontatlanul huródtak meg az öltöző szoba szekrényében...

Abban az időben a bányakastély egymásután két igazgató vezetésé alatt állott. Gerber széles látókörű, előretekintő nehezen megközelíthető teljhatalmu vezető, ki németföldön végezte tanulmányait. A magyar viszonyokat nehezen szokta meg, de mint bányamérnök szak tekintélyé nőtte ki magát. Az ő igazgatósága alatt a tarjáni szén hírnevét fokozatosan fejlesztette, mert a József és Károlyakna ugyszintén Inaszó kitűnő minőségű szenet tárt fel. Hirtelen beállott halála után Gerő igazgató vette kezébe a vezetést, ki elődje némi nyers szigorúságát nyájas modorral és mindenki iránt segítő kézzel váltotta fel. De nehéz viszonyok következtek. A József és Károlyakna megszűnt; Inaszó nyugdíjas teleppé vált (igaz ugyan, hogy Hős-ies ráterméssel még most is kerül ki onnan valamelyes szén) és Gerő igazgató is követte elődjét ugyan, csak hirtelenül és váratlanul beállott halálával s elköltözött abba az országba, hol nincs már sem

geológia sem kommunizmus; vagy talán ott van az igazi kommunizmus, hol a lelki javakban mindenki egyformán részesedik.

Az acélgyár a feledhetetlen emlékü, nagystylú vezérigazgató Borbély Lajos és az ethicai élet magaslatára emelkedett, kitűnő szakember és fáradhatatlan munkabíró gyári igazgató Jónásch Antal vezetésé alá került. Fénykorszaka volt ez az acélgyár életének s dicső lobogó-meghajítása a magyar lélekeknek a Magyar Jövő felé.

A községházát Papp János főjegyző vezette teljes szakavatottsággal. Ha az időnkint elemi erővel kitűnő, huszáros tempója 1—2 napos dinom-dánom má-mora elszállott, jött a fáradhatatlan szakmunkás és a sárga községháza sok könyvet szarított fel, temérdek ügyet juttatott dülőre s minden acta rendben sorakozott a polcokon és a szekrényekben.

A sárga frontu Jankovich kastély takarékpénztár szépen virágzott. Elnöke a tarjáni kis-király volt és temérdek annak a kis existentiáknak száma, kiket barátságos és megértő segítő kézzel vezetett az anyagi kérdések megoldása felé és a pénzügyi intézet. Résztvevői kerestek, ma is azok, de már a sárga kastélyból kikérült a Vezértség, újak a látóhatárok, megváltozott irányu a vezetés a pengő korszakban.

De ami Salgótarjánnak ezt a korszakát minden időkre emlékeztetővé va-

zeti társadalom igen széles rétegére jelentett. A nélkülözések és a súlyos gazdasági viszonyok mellett is kirívó a fényűzés. Sokan mondják, hogy a magyar élet mostanában szinte olyan volt, mint egy végnélküli csillogó és zajos bál éjszaka. A társadalom — széles rétegeiben — mintha feledni akarná minden baját. A holnapot is és annál inkább a jövőt. Tisztelet a kivételnek, hiszen nem az egész társadalom ijesztő képe ez: de a könnyelműség legyen a kivétel. És a kemény, komoly munka és a társadalom előrelátása legyen az ami a feltűnőbb a magyar életben. Különösen most a magyar nyomorúság e sötét napjaiban, a kereseti lehetőségeknek ebben a szomorú világában, a szűkölködőknek ez igazán nagy szükségében.

Jöjjön a törvény, amely gondol a jövőre is, amely gondol a

gondokra is. Az öregségnek, a rokantságnak, az özvegyeknek és az árvaságnak keserű gondjaira is. Jöjjön a törvény, amely számol az elszegényedett magyar társadalom itt ott feltűnő lelki depressziójával éppen úgy, mint jövőjével: a jelen bajaival és az elkövetkezendő idők feladataival is. Amely a zavartalan munka biztosításával a dolgozó társadalom gazdasági viszonyain is javítani akar s a szociális békével igyekszik magasabbra emelni az együttérző egész nemzet lelkiségét.

Csak így lehet a kultura is mindenkire áldásos és csak így lehet a kulturfőlénynek jövője is. Csak dolgozó, a maga jövőjében is bizó és megbékelt társadalom biztosíthatja azt a lelki harmóniát, amely nélkülözhetetlen a nagy nemzeti célkitűzéseknél és még inkább azoknak megvalósításánál.

A kultura tisztikara.

A helybeli állami polgári fiú- és leányiskola növendékei február 19-én, majd a nagy érdeklődés folytán 25-én ifjúsági előadást tartottak az intézet tornatermében, melyet mindkét esetben zsúfolásig megtöltött a szülők és érdeklődők hatalmas tömege. Hogy mi mindent produkáltak a 12 számból álló műsorban és hogy mennyi öröm- és boldogság-könnyet fakasztottak a szülők szeméből, arról lapunk más helyén számolunk be, itt ezen rovatban inkább annak a nagy munkának, annak a fényes teljesítménynek alkotóiról kívánunk megemlékezni, kik a teljes erkölcsi és meglehetősen anyagi sikert, valamint a gyermekek szerepléséért meghatódtott szülők gratulációit hártották el szerényen maguktól s átruházták növendékeikre.

A mi polgári iskolánk a most folyó tanévben tölti be negyedszázados kulturmunkájának jubileumát. Ezen 25 évből a háború és az azt követő jónéhány év alatt hajléktalan volt, misszióját szerteszét szórta, a legnagyobb nehézségek mellett tudta csak teljesíteni s amidőn hajlékát visszakapta, az összes vissza dülva, a legelemből felszerelések nélkül állott. A megcsonkított s teljesen kifosztott haza alig tudta kiizzadni a legszükségesebb tárgyakra valót, de a szerény jöformán őrösen maradtak. Hogy az oktatás mégis eredményes legyen, az igazgató és a tanári kar a legnagyobb megfeszítéssel, hatványozott szorgalommal s felbecsülhetetlen munkával igyekezett a hiányokat pótolni a társadalom megértő szívére keresztül s ma már ott

tartanak, hogy a természetráji, fizikai és tornaszertár, ha nem is kívánalmaknak megfelelően, de mindenesetre a fontosabb tárgyakkal fel van szerelve.

A kultuszminiszter neomacionalizmusa a művelődés lehetőségének megalkotása s egyik legfőbb célja a munkásosztály szellemi színvonalának emelése, mert hiszen a mai gazdasági élet szédületes versenyében csak az fog győzni, kinek több a tudása, ki a napoként felbukkanó új eszközök kezelni-tudásával többet fog tudni produkálni, termelni. Ezt a tudást az életre, de főként a gazdasági életre való előkészítést a polgári iskola nyújtja, mely a termelő munkának a legelső műhelye s amely a legtöbb katonát szolgáltatja a tudással párosult szorgalmas munka harcahoz, mellyel elesett hazánkat felemelni fogják.

Ennek a hadseregnek kiképző tisztjei a tanárok és tanítók, kik a mostani nehéz megélhetési viszonyok mellett sem vesztették el lelki egyensúlyukat, kik szabad óráikban sem keresik azt a mellettfoglalkozást, mely megnagyobbítaná a mindennapi darab kenyérüket, hanem kizárólag a reájuk bízott ifjúság szellemi és testi kulturájának növelése lebeg szemük előtt s bár egytől-egyig valamennyinek van fájdalma és keserűsége a jelen viszonyaival szemben, azt a legnagyobb önmegtartózással viseli és a reabízott hadsereget biztos kézzel és a legnagyobb lelkesedéssel vezeti arra a hadszíntérre, hol a művelt, képzett munkás

részlettel az a kis-király egyéniségének tipicus, megnyilatkozása a társadalmi élet minden terén. Practicus, józan eszű, kitűnő földbirtokos, ki maga a járt kelt és nézett körül nagykiterjedésű szétszórta birtokán. A község ügyeinek gondozója részben vezetője. A tarjáni társaság elősmert, tréfásan kedveskedő mporu Odón bácsija (már akinek); majd méltóságos ura, kihez sok ügyes bájos dologban fordult a szegény embertől a vezető egyéniségéig minden megakadt, segélyre szoruló társa. Akit megkedvelt meg is becsülte és előrehaladásának érdekében minden követ megmozgatott. De fő hatalmi circulusa mégis — természetesen — a politika, ez a szeszélyes Istenasszony maradt. A megyei, városi és országos jelességek vendégszerető házában szívesen látott vendégei voltak. De első sorban és mindenek felett a megye — ez a sarokköve az országos és localis politikai életnek — képezte igazi szerelmének mindenkor tárgyát. A megyei celebritások, az alispán, a főispán és a többi hatalmasságok az ő házában találtak igazi légkörre. Itt vitáltak meg életbevágó kérdéseket és inter-pocula dőlt el sok existenciánál sorsa. Kitűnő magyar feje, melyet nyugodt büszkeséggel hordozott széles, erőteljes férfias váján mintaképpül szolgálhatott a régiek megyei élet nem hivatalos, de annál nagyobb befolyással bíró korifeusainak. A székházi közgyűlések, a tarjáni porozások nélküle hiányosak lettek volna.

Minden irányban szakadatlan ténykedése, büszke mivolta, időnkint fellobbanó temperamentuma néha heves ellenzékét váltott ki de sohasem maradt alul. Veszélyes és esze, jártassága az élet útjain, érdeklődése egyéniségek, közületek és minden kérdés iránt, mely a megye és járása életét, illetve benne kitarító munkára talált. Sok jó embere halás szívet tekint arra a korszakra még ma is, mikor ez a törhetetlen acélos idegzetű férfi ideál az asszonyok szívébe is belopódzott és örök kár, hogy ez a kitűnően megalkotott fej, ez a legcharacteristicusabb vezető embere Tarjánnak, kinek működését méltán lehet Szilárdy korszaknak nevezni. Tarján életében nincs megörökítve Balló festőtanár művészi keze által mint az tervezve volt s nem foglalt helyet a város háza tanácstermében, mint egy letűnt jeles korszak leg-reprezentánsabb képviselője...

E napokban utam a polgári iskola felé vitt, hol vasárnap d. u. 5 órakor az intézet növendékei műkedvelői előadást tartottak. Rég ideje annak, hogy ezen a tájon jártam. A mint a régi posta-uccán úgy 3/5 tájban a zsidótemplom előtti kis térre jutok, szemem a Szilárdy-féle curia telek felé téved. Megtántorodtam. A régi kedves telken, mely Tarjánnak e részét dominálja a curia helyén téglá, kő és malter halom sárgás-szürke képe mered felém. Istenem! Még élénken járja át szívemet az érzés, mely melancholicusan gázolt át, mikor rövid idővel ezelőtt

kezéből kikerülő munka hoz győzelmet és nemzeti megerősödést.

Ez a győzelem, ez a nemzeti megerősödés lesz a kultuszminiszter új nacionalizmusának diadala, de ezért hálából kulturpolitikáját ki kell bővítenie azzal a programmal, mely a győztes hadsereg tisztikarának életszínvonalát megjavítja, a nehéz anyagi gondoktól mentesíti, lelki egyensúlyát megtámasztja, hogy az ő nacionalizmusának kereteit ép lélekkel tölthessék meg s megtarthassák hivatásukat teljes magasztosságában.

Ezzel a motivummal diszitett új nacionalizmus hozza meg hazánknak azt az új kort, melynek katonái mint edzett testű és kiművelt lelkű, dolgozó magyarok megmutatják a világnak, hogy az

ezzer esztendő nem süllyesztett el mindeket a mélységbe, ellenségeink mindegyarkodása nem féltelt meg, mert az iskola betűkultúrája az édes hazai föld termékenységének fokozását, a gazdasági élet s ezzel karöltve a nemzet megerősödését hozta meg az értelmes és szorgalmas magyar munkások által.

Addig is, míg ez a diadalmas kor elérkezik, a mi kedves tanáraink és tanítónk fogadják ezuton a társadalom hátlaját és elismerését, ne csüggedjenek, hanem szerezzenek továbbra is nekünk olyan lelki felújulást, örömteli órákat és boldogság kiváltotta könnyeket, mint ahogy azt a helybeli polgári iskola nagyra-becsült tanártestülete legutóbb megszerezte! Kk.

Ujból az egészség védelméről

Örömmel kell üdvözölnünk minden olyan irást, akciót, megmozdulást, amelynek az az intenciója, hogy a közegészségügynek, az állam és a társadalom eme mostoha gyermekének érdekeit szolgálja. Ily elgondolás alapján üdvözöljük mi is „A Munka” legutóbbi számának vezércikkét, amely „az egészség védelme” címet viseli. Üdvözöljük, mert az a meggyőződésünk, hogy írója valóban a közegészség védelmében kívánt tollat ragadni. Ezzel szemben kötelességünk azon véleményünknek is kifejezést adni, hogy a nem kis tájékozatlansággal megírt cikk a közönség körében téves nézetek kialakulására és elterjedésére is adhat alkalmat.

Nem felel meg ugyanis a valóságnak a cikk azon állítása, hogy az élelmicikkek ellenőrzése terén „egyéb óvintézkedés nem történik, minthogy a piacon vagy egyebütt az őrszemes rendőr mintát vesz annak az eladónak termékéből, akit már különösen gyanusnak talál, illetve árulójáról már látásra is megállapítható, hogy az nem normális.”

Régi tapasztalat, hogy a tej és tejtermékek azok az élelmicikkek, amelyeket a társadalom minden rétege vásárol s amelyekkel a legkiterjedtebb hamisítást üzik. Ez a két körülmény teszi közegészség szempontból parancsoló szükségessé, hogy a hatóság az élelmiszerek közül elsősorban a tej és tejtermékek hamisítását akadályozza meg minden rendelkezésére álló eszközzel, illetve az ezen cikkeknel észlelt hamisítást példásan büntesse. És itt igazat adunk az említett vezércikknek: a hamisítási esetekben kirótt büntetéseknek a maiaknál sokkal súlyosabbaknak kellene lenniök.

Városunkban már évek óta működik a tej és tejtermékek ellenőrzésének kiépített rendszere. A város közegészségügyi hatóságának és a terület szerint illetékes újpesti m. kir. állami vegyvizsgáló állomásnak közbejöttével havonta átlag 30 tej és tejtermékvizsgálat eszközöltetik. A vizsgálat alá kerülő mintákat

a városi hatóság közegészségügyi szerve, illetve az időszakosan a városba kiszálló vegyvizsgáló állomási kiküldöttek a piacon, az üzlethelyiségekben, részben az őstermelők, részben a viszontelárusítók készleteiből veszik s vizsgáltatják meg a vegyvizsgáló állomáson. Ennek az ellenőrző munkának jellemzésére megemlítjük, hogy az 1924—1927. években a Salgótarjánban lefoglalt tej- és tejtermék-min-ták vegyvizsgálati díja kerekén 2100 pengőt, a kirótt pénzbüntetések összege pedig kb. 3000 pengőt tett ki. Ezekben az adatokban nem foglaltatnak benne az esetek, amikor a hamisított tej- és tejtermékek megsemmisítése közegészség szempontból azonnal szükségessé vált.

Az előadottakkal bizonyítani kívánjuk, hogy városunkban vagy az ország más részén az élelmiszerek közegészségi tekintetből való ellenőrzése nem ötletszerűen vagy ahogy a cikk szerzője írja: az őrszemes rendőr úján történik. Az élelmiszerek ellenőrzése ma már viszonylag kielégítően az egész országban meg van szervezve. Az állandóan működő, rendszeres élelmiszerek-ellenőrzésnek kell tulajdonítani, hogy az élelmicikkek, de elsősorban a tej és tejtermékek hamisításának száma az egész országban ma már lényegesen csökkentést mutat. E tekintetben Salgótarján sem kivétel, mert itt is az elmúlt évekhez viszonyítva átlagban 100 százalékos javulás észlelhető, amelynyiben a vegyvizsgálat alá kerülő termékeknek nem 60, hanem legfeljebb csak 30 százaléka bizonyul hamisítottnak.

Ha az említett vezércikk nem bizonytalan sejtéseken, hanem a fenti adatok alapján, amely adatok a megfelelő hatósági szerveknél mindenkor és mindenkinél rendelkezésre állnak, lett volna felépítve, mint objektív tájékoztatás a nagyközönség haszonnal olvashatta volna. Dr. C. K.

Aranyozott, ezüst kézzel gomb-
részlet találtak a kat. kör tancstermében.
Igazolt tulajdonosa Fekete Gyula tanító-
nál veheti át.

a bányatelepnek, a Tarján patak melletti ház emeleti balkonjáról láttak a bányaregi sárga kastély tetőzetén megjelenő munkásokat, kik csúskányokkal belevágván a tetőbe, indították meg a nagymultú kastély lassu halódását. És most a második sárga kastély dőlt le és haladt kénytelenül az enyészet felé. Az uccakerítéséhez támaszkodtam. Szememet nem tudtam elfordítani a látványtól. Régi erős emlékek elevenedtek meg. Egy-szerre csak látom, a mint a Szilárdy te-
lek körkerítése mögé helyezett karos padhoz közeledik az öreg ur, a kis-király. Elmaradhatatlan csibukja szájában. Leül a padra, lábait egymásra helyezi és nagyot szippant csibukjából. Majd révedezve rémülten tekint az uccára, hol egyik autó a másik után rohan, túlkölvé, sivitva, bugva. Mi ez? Kiált fel csodálkozó szemre. De jó a többi autó is örült gyorsasággal és kegyetlen szagú benzín felhők csapnak ki hátukból s terjeng a magasságból fekvő telek felé. Az öreg ur felháborodik. Alakja kiegyenesedik, orrát elfintorítja és dühös gesztussal vágja oda hűséges társát, csibukját a kőfalhoz. Hátat fordít az uccának és felséle tántorog. De ottan még kegyetlenebb meglepetés várja. Háza lak-helye, örömeinek, bánatának tanyája romokban. Kő, téglá és por halmas. Nyaka, ez a dacos magyar nyak megbicsaklik, feje előre konyul de csak szempillantásra. Aztán megint a régi dőlőg férfi, a csökönyös, elszánt kis-király. Egyenes tar-

tással, határozott és büszke léptekkel halad tovább a Pécskö alatt fekvő telkén. Kigyulnak az arany fényes lángok a „Szeretet és Megemlékezés Pantheonja”-nak kupolája alatt. A nagy szárnyas ajtó kitarul s belép Szilárdy Udón a ragyogó térre. A kupola alatti teremben hangos üdvözléssel köszöntik társai. Borbély Lajos elébe fut s kedves mosollyal nyújtja kezét. A többiek is mind üdvözlők nyájasan, megértően, üdvözölt tekintettel. Plachy József, Martonfalvy Gyula, Szakall Ferenc főbírók, Gerber Frigyes, Gerő Nándor bányagazgatók Papp János főjegyző. Nőgátjak foglaljon helyet s mondja el hol járt olyan sokáig.

Hát uraim, kezdő élményeit, érzéseit elmélázva de erős, biztos hangon a kis-király, vágyam támadt, hogy megnézzem régi curiamat. De mely szomorúság fogott el, bár ne tettem volna. A mi világunk elmúlt. Új nemzedék nőtt fel. Feledve a régiek. Mi megtettük kötelességünket. Hűséggel szolgáltuk a hazát. Segítettünk embertársainkon. A közügyet első sorban Tarjánéit, mely Nógrádnak ipari jelentőségében országoshírű tényezője, támogattuk. Előre vittük és szerettük ezt a fészket erős lelkülettel, mely megélhetést, gondot és gyönyörűséget tárt mindnyájunk elé. De az idő halad. Új sora tárult a Pécskö alatti helységre. Most már város. Polgári iskolája után, melyet mi teremtetünk meg, realgymnasium került birtokába. A Gondviselés vezesse ezt a kedves fészekünket felfelé

† Herczegh József.

Február 29-én este 8 órakor tért a Mindenhatóhoz a salgótarjáni római katolikus egyház porhúsa. Az emberi örök végezt, a halál őt is elragadta s lelke a világűr emberi végtelenségében halad az egek Urának számolya elé.

A férfi korának derekán levő lelkipásztor 1880 évi szeptember 19.-én született Rozsnyón, hol legelső tanulmányait is végezte. 1903-ban áldozópappá szenteltetett. Mint segédlelkész Kisterenyén, Losoncban és Salgótarjánban teljesített szolgálatot. Az 1915. évben plébános, 1923-ban esperessé s 1927-ben címzetes kanonokká nevezetett ki.

Pályafutása a fokról-fokra való haladás következetességével áll előtűnk, mert egyénisége és meggyőződése a föltűnés elkerülése mellett tört pálcát. Neki igazán sokról kellett lemondania s azon volt, hogy mások után következzenek.

Halála nem volt váratlan, mert hiszen már 4 év előtt támadta meg szervezetét a romboló kór, de bámulatos ereje, időről-időre mégis talpra állította s hivatását még betegen is teljesíteni igyekezett.

Az állandóan betegeskedő plébános zárkózottá vált, került a legkisebb feltűnést is s alig-alig hagyta el a plébániáját. Mikor ezévi január 29.-én 25 éves áldozópapságának 48. évfordulóján ezüst miséjét elmondotta és tisztelői szeretetükkel halmozták el, remegő hangon, mélyen érző szívvel háritotta el magát a halált a Mindenhatóhoz, aki őt ily nagy kegygyel megajándékozta.

Egyszerű volt ő szóban és cselekedetben, otthon és künn egyaránt. Bár földviduni alig tudott, mégis gyakorta szívesen elcsevegett szűkebb környezetében s érdeklődött a külvilág eseményei iránt. Szeretettel csüggött a gondjaira bizott javak karban tartásán és kötelességén messze tulmenő módon és mértékben áldozott templomára s a plébániára.

De mélyen lelkén viselte a Római Katolikus Olvasókör ügyét is s mindenkor szívesen enyhített a kör anyagi nehézségein. El-ellátogatott a kör helyiségeibe s komolyan szemlélte annak fejlődését, szívesen vett tudomást annak kulturális és társadalmi fellendüléséről.

Sokszor beszélgetett káplán éveinek boldogságáról, amikor kellemes séták közepette rőtta a Mátra bérc erdei ösvényeit s élvezte turista módra az isteni természet pompáját. Papi meggyőződése irtózáttal fordította el a világháborúnak pusztító borzalmaival s undorral a vallást és lelkeket típró forradalomtól. Büszkén emlegette, hogy parochiájáról akkor sem távozott, midőn a forradalmárok őt is, mint papot jogfosztásra ítélték s kiűzni akarták.

Azután jött az ujjáépítő munka. Meg volt benne az erős akarat, dolgozni, tenni mindent Istenért, királyért, hazáért. — Sajnos, — emberi terveit az önnön mánkájával nem válthatta úgy valóra, amint azt jó szándéka óhajította. Mert jött a testet eltipró, megbénító betegség ami annyiszor és újra ágyba döntötte.

törekvő utján, akadály nélkül és áldja meg derék, munkás polgárait és polgárnőt minden jókkal. Táguljon hátára a régire s vitéz katonái, kik új laktanyában táboroznak, rövid időn belül Kassa alatt üssenek tábornok...

Az öreg ur szavai megcsuklottak, szem: elborult. Barátaival, sorsának társával kezét fogott és benyitott a kis tölgyfa ajtón, mely a kupola alatti terem-ből örök lekvőhelyére nyílt.

Az ajtón kis fehér márványtáblán aranyos betűkkel bevésve neve. Közben még másik hét tölgyfa ajtó állott ott ugyancsak fehér márványtáblával, aranyos betűkkel ráírva a nevek, kik a borongó öregert fogadták, ők is benyitottak fekvőhelyükre. Ekkor a lényesség, a kupolateremben kialakult, a tölgyfaajtók bezárultak s a Pécskö alatti curia telke újra szomorúan tekintett a völgybe, melyben gyorsvonalat száguldott észak felé...

A toronyóra hangos kongással ütötte az öt órát. Felocsudtam. A visio eltűnt. A polgári iskola tornatermében széttáruult a zöld függöny. Sítozem kellett,

Azonban segítőársai támogatásával nem szűnt meg teljesíteni mindazt, amit beteg testének ereje megengedett.

Ahitatos imái könyörögve szállottak az Urhoz, engedje meg, hogy roskadozó testtel is szolgálhassa Őt. Csöndes miséin oly tulvilági hangon rebegte, hogy „Dominus vobiscum” s az oltártól a betegszobába, breviariumához távozott.

Hamvazó szerdán is kegyelettel teljesítette még szeretett kötelességeit, végezte a hamvazkodás szertartásait: minden térdeplő hívő felett elmondván, hogy „Ember emlékezz, hogy porból lettél és porrá válsz.”

És ime! Testet gyöttrő, lelket tépő, kínos és hosszas betegség után összeropant az emberi test, de állhatatos lelke győzedelmeskedve a bűnök fölött tisztán áll a nagy Bíró elé s amit annyi temetésen elmondott, most fölötte is elhangzik: „Lux perpetua, luceat ei.”

Az elhalt lelkipásztor kihűlt tetejét még a pénteki nap esti óráiban ravatalozták föl a templom hajójában, hol a temetési szertartásra egybegyűlt papársai rebegtek buzgó imákat, lelki üdvéért.

A mai nap reggeli 9 órakor kezdődött a gyászszertartás; melyet Pájer János püspöki helynök végzett Horváth Gyula kisterenyei plébános és Bűdy Géza segédlelkész asszisztálásával. A gyászmise alatt a római Katolikus Olvasókör, az acélgyári és a keresztény-szocialista dalárdák énekelték megható gyászdalokat, majd mise után a püspöki helynök búcsúztatta hivatott és lelkészársaitól az elhunytat.

A templomban lefolyt szertartáson megjelentek a papság részéről Dre:csik János somoskőújfalui esperes plébános, Mrász Ferenc sóshartyáni esperes, Hoffmann Gyula esperes M. nováki, Horváth László karancskeszii plébánosok, Harkabusz pázstói esperes, Sipeki Balázs Béla, Ohlschlager Ferenc segédlelkészek és a helybeli papság, Upponyi József adminisztrátorral az élen.

A koszorú tengerével övezett díszes érckoporsón a papi jelvények mutatják, hogy lelkipásztor költözött az Urhoz. A templomot teljesen betöltötte a gyászoló közönség, melynek nagy tömege a templomon kívül szorult. A helybeli hivatalok, nagy ipari vállalatok, testület és egyesületek képviselői a ravatal körül helyezkedtek el, de ott láttuk az oltárnál térdeplő gyászoló kegyuri családot s a más vallásfelekezetek küldöttségeit is és a honv. tisztikar.

A hatalmas érckoporsót a kath. kör tagjai vitték ki a templomból a halottas kocsihoz, amelyet a kat. kör dalárdából fölállított díszkíséret vett körül, a sok koszorút vivő kocsi pedig a postások egyenruhás csapata kísérte.

Amikor a bányászok zenekara a gyászindulóba kezdett, a több ezernyi hívők serege hömpölyögve indult a temető felé.

Megható volt az az önként megnyilvánult tisztelet, mellyel a salgótarjáni cigányzenészek adóztak a megboldogult plébános emlékének.

Amikor a menet a temető kapujához ért, a salgótarjáni városi tüzoltó testület tagjai emelték vállukra a sok ezer hívő lelki vezérért s viték csöndesen a nyitott sirig, amely a temetőnek egyik legszebb helyén, édesatyja sírja mellett van.

A gyászszertartás befejezése után dr. Förster Kálmán polgármester búcsúzott a város tanácsának és közönségének nevében megindító szavakkal, melyet alább közlünk.

Majd a r. kath. Szent Erzsébet nőegylet nevében Horváth Károlynának gyönyörű beszéde fakasztott könnyet a közönség szeméből, végül pedig Horváth László városi tanácsnok búcsúzott a kedves halottól, az őt oly szeretettel tisztelő római katolikus Olv. kör nevében.

A beszédek elhangzása után felcsendült az acélgyári, majd a katolikus kör dalárda gyászéneke. A cigányzenekar szomorú akkordjai, végül a bányászzenekar gyászindulója töltötte meg a nap-sugaras tavaszi levegőt s vitte a gyász-hírt a Karancs felé, tul a trianoni határra, ahonnan az elhunyt is származott.

A rokonság részéről a temetésen megjelentek: Ruthényi Árpád debreczeni postaigazgató, Ruthényi Károly kaposvári erdőfőtanácsos, Ruthényi Kálmán fővárosi kereskedő, Czirbesz Samuné, Herczegh Terézia és Gergely Ilonka, a volt plébános unokahuga, aki évek hosszu során át teljes odaadással, anyagi túrélemmel ápolta a nagy beteg rokont és lelkipásztort.

Mélyen tisztelt gyászoló közönség! Megint kidőlt közéletünk épületének egy hatalmas oszlopa.

Mély megilletődéssel áll a város közönsége e koporsó körül és vesz búcsút kedves halottjától.

Herczegh József kanonok elhalálzásával a salgótarjáni róm. kat. egyházat és a város egész közönségét fájdalommal gyász érte. annival is inkább, mert az elhunyt nemcsak híveinek volt gondos felkípásztora, de sokan tisztelték, becsülték és folytattak vele baráti viszonyt olyanok is, kik más vallásfelekezethez tartoznak.

En tehát Salgótarján város tanácsa és egész közönsége kegyeletének virágait szőrom e nyitott sírra és megindult lélekkel veszek utolsó búcsút halottunktól.

A megboldogult plébános egyenes modoru, őszinte ember volt, ki nem ke-reste a közéleti szereplést, ki azonban, ahol baj volt, mindenkor kész volt embertársainak segítségét nyújtani. És tette azt minden feltűnés nélkül, jóformán titokban úgy, hogy nemes szívének ezen megnyilatkozásáról, minél kevesebben szerezzenek tudomást.

Egyházának és egyházi intézményeinek mindenkor bőkezű anyagi és lelki támogatója volt.

Igy nemcsak szerető és szeretett rokonai, nemcsak hívei és barátai vesztettek sokat a korán költözött kimagasló egyéniség elhalálzásával, de őszintén siratja őt pártfogoltjainak gyászoló sokasága is.

És volt még egy kiváló tulajdonsága is és ez: izzó, lobogó hazaszeretete.

Ismerve e mély hazafias érzését, melynek — különösen mikor az ifjúsághoz szólt, — oly pregnánsan tudott kifejezést adni, tudom, hogy ott tul a síron is szomszólója lesz árva magyar nemzete szomorú ügyének.

Emlékezetét tehát részvétellel, kegyelettel, tisztelettel és híven fogja őrizni Salgótarján közönsége.

Hírek és különfélek

Házasság. Szabó Rózika és dr. Szük Lehel folyó évi március hó 6.-án d. e. 11 órakor tartják esküvőjüket a rimaszombati református templomban. 1928 évi február hó.

Eljegyzés Olay Magdát, Olay Gyula, városi tanácsnoknak bájós leányát eljegyezte Hahne Károly m. kir. honvédszázados, Hahne Rudolf tábornoknak a fia.

Köszönetnyilvánítás. Herczegh József c. kanonok, esperes plébános elhunytá alkalmából kifejezett széleskörű részvételért ezuttal mond hálás köszönetet a rokonság.

Követendő példa. Salgótarján közel nyolcszáz lélek régi vágya közeledik a megvalósulás felé és a tervezett kápolna mielőbbi felépítése érdekében nagy aranyu propaganda indult meg, mely legszebb sikerrel kecsegtet. A kápolna építési és felszerelési költségeinek összegyűjtésében a bányamunkásság lelki javát is szíven viselő Rameshoffer Béla bányagondnok és neje: Botár Gyula számvezető és neje, vitéz Jónásch Odónné, Liptay Elemér és neje, Laun Ferenc és neje stb. buzgólkodnak. Bár-csak követné e mintatelep példáját az összes környékbeli bánya!

A Salgótarjáni Evangélikus Nőegylet és Luther Szövetség február 26-án tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a megjelenteket Pántyik Árpádné és dr. Halyák Zoltán elnökök üdvözölték. dr. Csengődy Lajos bejelentette, hogy Schreiner Jenő lemondott elnöki tisztségéről, amit a közgyűlés sajnálattal vett tudomásul és érdemeit jegyzőkönyvben megörökíti. Ezután az elnöki és titkári jelentések számoltak be a két egyesület mult évi működéséről, aztán a pénztári számadások következtek, amelynek során örvendetes tudomásul szolgált az, hogy a Nőegylet vagyona hat és félszáz pengőt meghaladja. Ez-

után a lagsági díjakat ez évre mindkét egyesület egy pengőre szállította le és a taggyűlési munka nagyobb fokozatát határozta el. Kedves meglepetést keltett Fabinyi József szövetségi alelnöknek azon felszólalása, amelynek során egy építendő kultúrterem építésére hívta fel a figyelmet és az indítványozott gyűlés megkezdésül 10 pengőt azonnal le is tett a közgyűlés asztalára. A jövő évi temetési, ill. születési segélyeket a jelenlegi taglétszám mellett 15—30 pengőben állapította meg a közgyűlés, amely a tagok létszámának növekedésével 40 pengőig egészíthető ki. Majd dr. Csengődy Lajos lelkész imájával véget ér a közgyűlés.

Felhívás! Felhivom mindazokat, akiknek Lupa Lajos Salgótarjáni kereskedőnél követeléseik vannak, hogy azt nálam öt napon belül jelenték be, ellenkező esetben értékfelelősséget nem vállalok. Salgótarján, 1928. márc. 2.

Fehér Gusztáv
Somlyó-u 267.

Feleddel (Feledince) folyó évi március hó 10-től a távbeszélő forgalom megnyílik. Az egyszerű 3 perces beszélgetés díja 1 pengő 70 fillér.

Helyesen cselekedik, ha varrógép, tü, olaj és fonal szükségletét nálunk fedezi. — Singer varrógép alkatrészek a legjobbak. Singer Varrógép fiók üzlet, Salgótarján, a kath. templommal szemben.

Bőjti est. A Luther Szövetség II. bőjti esztéjén a vetítettképes előadás mellett nemescsói Sztrókay Dániel hitoktató lelkész fog előadást tartani. Szerepelnek még énekszámokkal Z. melodramával Tuba Ilonka, Kovács Géza zongorakísérete mellett, Várady Icsuka szavalattal, stb.

B. P. meglátogatja a magyar cserkészeket. Sir Róbert Baden-Powell a cserkészlet megalapítója, kik a cserkész fogalomra vált nevének kezdőbetűi után egyszerűen csak B. P.-nek neveznek, májusban meglátogatja a magyar cserkészeket. A világ őz főcserkészt tudvalevőleg csak betegsége akadályozta meg abban, hogy 1926-ban a Nemzeti Nagytábornok is meglátogassa. Akkor Lord Hampton helyettesítette, aki mostani utján is elfogja kíséretét. Lady Baden-Powell ugyanakkor résztvesz a leánycserkészek Nemzetközi Konferenciáján, mely Parádon lesz. A főcserkész kifejezett kívánságára nem lesznek ünnepélyes fogadtatások, hanem előreláthatólag egyetlen nagy cserkészösszejevetelen fog résztvenni, melyre az egész országból jönnek csapatkiküldöttek. Itt tartózkodása alatt beható tanulmányozás tárgyává fogja tenni a magyar cserkészparkot, az újpesti Vízitelepet stb. Ugyanakkor megbeszélés tárgya lesz a magyar cserkészeknek a legközelebbi, a jövő év nyarán Angliában tartandó Nemzetközi Jamboreen való részvétele. Sir Róbert Baden-Powell angliai lekööttsége folytán csak néhány napot fog Magyarországon tölteni s innen egyenesen visszautazik London melletti birtokára.

Vakmerő betörés. A megszállott területen levő Nagybányáról jelentik: három suhanc lopódzott be alkonyat idején egy magyar gazdálkodó Bíró Gábor házába és a háziak távollétében feltúrták az egész lakást. Amikor elsőnek Bíróék középső leánya, Terka hazaérkezett, megörökönyödve látta, hogy idegenek vannak a szobában. Megállt, egy tapodtat sem mozdult tovább, ijedtében még egy sikoly sem hagyhatta el ajakát. Rémületéből csak apja hazaérkezése után osudott fel, de ekkorra a betörőknek már hirtükhamvuk sem volt. Azonnal nekiláttak annak, hogy megállapítsák, mit vittek el a hivallan vendégek és nemcsak a csupa öröm volt arcuk: a család kedvenc ereklyéjét egy gyönyörű mivű citerát, melyet még háboru előtt hozattak a világhírű Meinel és Herold hangszergyárból K l i n g e n t h a l / S. szám. (Szászország) sértetlenül találtak meg. Ezen hangszergyár magyar osztálya képes diszfőzjegyzékét bárkinek készséggel küldi meg kívánságra, teljesen ingyen.

Bizományi lerakatot adunk

kedvező részletfizetéses eladásra kerékpároknak, varrógépekben és ezek alkatrészeiben. Garanciaképes urak (lehet. ingatlan) ajánlatát kérjük „Nyugodt existencia” jellegűre **Balogh Sándor hirdetőirodája Budapest, V. Balvány-uca 12.**

Orvosi hír. Az Országos Munkásbiztosító-pénztár, dr. Brunovszky Lóránd orvost kinevezte Salgótarjánba a Hirsch gyári kerület munkásbiztosító pénztári orvosává. Rendelője a Füleki utcában (Peterbock ház) ahol mint fogszpecialista, fogorvosi rendelőt is tart.

Küldöttség. Március hó 2.-án, dr. Förster Kálmán polgármester vezetésével, dr. Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár, nemzetgyűlési képviselőt négyszeres küldöttség kereste fel, a ki a küldöttségeket a szakminisztériumokba vezette. Tisztelegtek: Bud, Hermann és Mayer minisztereknél és Karaffiáth háznagynál. A küldöttségek eljártak az ipartestületi székház építése, a római katolikus kör támogatása az iskolán kívüli testnevelés, sport és a gimnázium ügyeiben, továbbá szorgalmazták Salgótarjánnak magasabb állami lakbérosztályba leendő sorolását. A küldöttség járástól a jövőre nézve sok siker várható.

Tüzeset. Március 2.-ára virradó éjféltkor eddigelé még ki nem derített okokból hirtelen kigyulladt a Hochhauser Károly tulajdonát képező asztalosáru műhely tetőzete s rövid idő alatt a tető teljesen el is hamvadt. A kár mintegy 2000 pengőre tehető.

Monumentális film az Apollóban. A modern filmművészet ölelkezett a magas szót vallásos áhitattal Cecil B. de Mille világfilmjében a „Királyok-Királya”-ban. Ez az egész világot bejárt gyönyörű alkotás, március 17, 18 és 19.-én kerül a helybeli Apollóban bemutatásra. Az isteni Mester, Krisztus tragédiája és menybemenetele a tárgya annak a grandiózus munkának, amelynek jelenetei a bűnös Magdolnától, egész a menybemenetel gyönyörű cseményéig a kelet minden szépségét s az újszövetség gyönyörűségét pergeszt vetíti bámuló és meghatott szemünk elé. Nem elégséges az Istenember csodatetteit látnunk, szenvedéseit, és az emberi durvaságon és vak-ságon elkeserednünk, hanem a filmhez összeválogatott gyönyörű zenedarabok, az egyházi zenekultúra e tárgyú ének-kari darabjainak előadása, melyek hangulatos kísérik a film pergesztét az áhitat és szeretet magasságába ragadják lelkünket. Mint értesültünk városunkban a teljes bányazenekar és erre a célra alakított vegyes énekkar fog a filmelőadáson közreműködni. Olvasóink figyelmébe ajánljuk e nagy kultúreseményt városunknak.

Közgyűlés. A Salgótarjáni Sport Egyesület március hó 18.-án d. e. fél 12 órakor tartja rendes évi közgyűlést az acélgyári Olvasóban, melyre az egyesület tisztelt tagjait ezuton is meghívja az Elnökség.

Miniszteri köszönet a salgótarjáni acélgyári Gyermeksegélyző Nőegyletnek. A m. kir. vall. és közokt. Miniszterium 1096/28 VIII. b. ü. szám alatt az alábbi köszönet leiratot intézte a „Salgótarjáni Acélgyári Gyermeksegélyző Nőegylet” Elnökségéhez. Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék kir. Tanfelügyelőjének jelentéséből örömmel értesültem, hogy a tek. Elnökség a folyó tanév karácsonyán 194 árva és szegényorsu salgótarjáni és salgóbányai mindennapi tankötelet ruházott fel 5676 pengő értékben s ezenkívül 30 árva gyermeket lát el a téli hónapokban ingyen ebéddel. Nagy örömmre szolgál, midőn a Tcz. Elnökségnek a népoktatás érdekében tanusított ezen nagylelkű hazafias áldozatkészségeért őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilvánítom. A miniszter helyett: Petri s. k. államtitkár.

Felülfizetések a salgótarjáni áll. polgári iskolában az 1928. február 19.-én és 26.-án tartott ifjúsági előadások alkalmával: Szilárdy István 20, Dr. Kovács József 9:20, Mrász József 8:40, Barabás Árpád 3:40, Clemen József 3:40, Szóó István 2:80, Horváth László 2, Hábel Antal 1:40, Praznovszky Sándor Klein Márkus 1:20, N. N., N. N. 1, pengő. Ezeket felül még sokan fizettek 80—10 fillér között felül, kiknek azon-

ban itt helyszíne miatt nem közölhető. Az iskola jóakaróinak a tanártestület ez uton is hálás köszönetet mond.

Halálozás. Ferencz József 48 éves acélgyári altiszt, nyolc gyermekes családapa szívizéhdűsben meghalt. Temetése 1-én volt. nagy részvét mellett. Az acélgyár igazgatósága drótygyári üzemét a temetés délutánjára leállította, hogy kiváló jó szellemű munkásának a temetésén a munkatársak résztvehessenek. Ott volt a város polgármestere, az acélgyári dalárda, zenekar, olv.-egylet, üzemvezetők, kivonultak továbbá a végültségre a ker. szoc., a r. k. olvasókör testületileg, a dalárdával, a temetkezési egylet, az O.K.H. igazgatósága az ÉME és még igen sokan mások. A temetési szertartást Upponyi József hittanár végezte, a temetőben a kath. olvasókör nevében Révay Sándor mondott hatásos bucsu-beszédet. Ferencz József kezdetől fogva tevékeny részt vett városunkban minden keresztény és hazafias mozgalomban. Harcolt hazájáért a világháboruban s mikor visszakerült a harcmezőkről a forradalmak és kommun. alatt is kitartott bátran és hűen a régi elvei mellett. A r. kath. olvasókör alapító tagját, az O.K.H. felügyelőbizottsági tagját vesztelte el benne. Impozáns temetésén a társadalom minden rétege jelen volt és ebből láthatja mindenki, hogy a helyes uton haladó kicsi embert is milyen megbecsülés kíséri sirjág. Munkatársaitól hallottuk, hogy dalolva dolgoztál Ferencz József s ha most idő előtt elnémult ajakad, csak azt mondhatjuk: nyugodj békében, legyen meg uram a Te akaratod.

Bányászbaeset. Február 29.-én este 7 órakor a Somlyó-telepi Teréztárbán Kazinczi Urbán András 45 éves vajúr, Forgács-telepi lakost könnyen végzetessé válható baleset érte. Nevezett munkás a vajúrvég kiszélesítésén dolgozott, amidőn a fedőből nagy tömeg közet reáhullott és eltakarta. Segélykiáltásaira odasiettek társai és rögtön hozzáláttak a mentéshez. Moticska Nándor bányavezető, Jelinek Manó bányamester és Dvorzsák Károly főaknász szak-szerű vezetéssel mellett váltott munkatársakkal nagynehezen sikerült éjjel 11 óra körül a felsőtestét kiszabadítani, alsó testét azonban a felülről folyton hulló közet tömeg miatt nagynehezen csak úgy sikerült, hogy alatta vajúrt ki üreget, a lehullott közetet megtámasztották s másnap délelőtt 10 óra körül az alsó testet is kiszabadították. Felesége és 7 gyermeke estétől a kiszabadításáig szivszorongva várták a bányászát. Kiszabadítása után a bányakórházba szállították s minthogy csak enyhébb lefolyású zuzódásokat szenvedett, rövid időn belül fel fog épülni. Dr. Holicz Endre m. kir. bányahatósági főtanácsos csütörtökön reggel, még a mentés ideje alatt Róth Flóris bányai főtanácsossal kiszálltak a helyszínre s megindították a vizsgálatot, hogy a balesetért terhel-e valakit felelősség.

Legszebb munka. A salgótarjáni északi r. k. hitközséget szervező női nagybizottság alakult meg mult szombaton d. u. 5 órakor az acélgyári tiszti kaszinó dísztermében. A nagyszámban megjelent katolikus hölgyeket Puschmann Gyuláné üdvözölte, ki lelkes közvetlenséggel vázolta a női szervezet célját és kérte a salgótarjáni északi rész katolikus asszonyainak buzgó munkáját a szent cél érdekében. Utána Szilvássy Ferenc az akció titkára számolt be részletesebben a hitközségi mozgalomról, mely most már mind szélesebb mederben halad és a legkönyösebb lelkekben is tért hódít. A most alakuló női szervezet értékes munkáját nagyra becsüli és ettől sokat remél. Károly Gézáné indítványára az értekezlet kimondta a női szervezet megalakulását és Puschmann Gyuláné elnök, öz. Angyal Jánosné alelnök, Károly Gézáné titkár, Eckert Róbertné jegyző, Brezina Gyuláné pénztáros személyeiben megalakította a tisztkart és harminc tagú választmányt választott. Upponyi József hittanár, a szervezkedés egyházi tanácsadója buzditó és lelkesítő beszéde után, mely a megjelentek lelkében legmélyebb be-

nyomást tett és mindenkit magával ragadott — az elnök Puschmann Gyuláné a gyűlést berekesztette. Salgótarján északi rész katolikus hölgyeinek zászlóbontása újabb hatalmas erőssége lett az új plebána létesítési mozgalmanak és magunk részéről is hölgyeink ez istenes és nemes munkájához sok és mielőbbi sikert kívánunk.

Miniszteri elismerés és köszönet. A m. kir. vall. és közokt. miniszter 10968/28 VIII. b. ü. szám alatt az alábbi köszönet leiratot intézte a Rimamuráyi-Salgótarjáni-VasműRészvénytársaság Igazgatóságához: Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék kir. Tanfelügyelőjének jelentéséből örömmel értesültem, hogy a Tek. Igazgatóság a salgótarjáni és salgóbányai társulati elemi iskola 180 szegényorsu tanulója a folyó tanévben teljesen ingyen tankönyv és tanszerekkel látta el s ezenkívül 4765 P. ajándékozott az iskolás gyermekek felruházására. Nagy örömmre szolgál midőn az Igazgatóságnak a népoktatás érdekében tanusított ezen nagylelkű hazafias áldozatkészségeért őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilvánítom. A miniszter helyett: Petri államtitkár.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének salgótarjáni osztálya folyó hó 5-én este 5 órakor tartja az acélgyári cserkészotthonban vetített képes előadással egybekötött havi tea összejövetelét. Kedves asszonytestvéreinket minél nagyobb számban várjuk.

Jó gyermekeknek Kállay Gyula színművész mesedélutánokat tartott a salgótarjáni iskolákban február hó 18, 20 és 23.-án, vallásos és erkölcsi tanítómeséivel a gyermekek figyelmét lebilincselte s azokat felnőttek is örömmel hallgatták. Adja Isten hogy szebbnél szebb meséivel ne csak csonka-, hanem az egészmagyarország összes gyermek seregét gyönyörködtethesse, taníthassa és nevelhesse.

M. kir. adóhivatali tisztviselő estélye. Meg kell állapítanunk, hogy a m. kir. adóhivatali tisztviselők rendezésében előadott „Repülj Fecském” operettelőadás és táncestély messze túlszárnyalta a ehhez fűzött várakozásokat. Amíg a szereplők játékkal a legnagyobb elismerést váltották ki a közönségből, (mult számunkban erről részletesen írtunk) addig az erkölcsi siker mellett az anyagi siker sem maradt el, amely igen tekintélyes anyagi ezközt biztosított az adóhivatali tisztviselők országos árvaháza javára. A felülfizetők névsorát következőkben közöljük: báró Solymossy Jenő 40 P., Sente László 25 P., Légrády Béla, ifj. Krepuska Géza, Veres Zoltán 20—20 P., Dr. Csengődy Lajos, Fischer Ferenc, Kiss Lajos 15—15 P., ft. Herczegh József 13 P., Kovács Béla, Kovács Dezső 11—11 P., Dankó Antal, Dorozsnyák Géza, Horváth Géza, Kilczér Béla, Krajcsovits Gyula Lénárt Károly, Puschman Gyula, Seimetz Károly, Sugár Jenő, Szerény Gyula, Szerény Nándor, Dr. Varga Kálmán, Végh Kálmán, Wágner Rezső, Dr. Winter Simon, Zeisler Artur 10—10 P., Dr. Förster Kálmán, Kovács Nándor, Dr. Mattyasovszky Kamill, Öz. Rákos Gyuláné, Szabó Dezső 6—6 P., Balhauser István, Barabás Árpád, Deszberg Herman, Gáspár György, Hasenblass Károly, ft. Horváth László, ft. Hoffman Gyula, Keresztény szoc.-szakszerv., Kiss Endre, Kovács Kálmán Dr. Pollatsek Armin, vitéz Puskás Zsigmond, Szauer Andor, Zelenka Ottó 5—5 P., Acházt József, Csekey Sándor, Galgó József, Gerő János, Holcsek Antal, Horváth Lajos, Kavecz József, Légrády Ferenc, Lévy Péter, Dr. Lesztor Kamill, Okoicsányi Lajos, Dr. Perényi László, Petauer Imre, Platthy Elemér, Rameshofer Béla, Raschovszky Gyula Schmiadt Jenő, Stelán Irén, Vargassy Márton 4—4 P., Kluka Mária, Payer János rk. vikárius, Dr. Pitta Lipót 3—3 P., Dnutsch Sándor, Dr. Kovács Jenő, Nagy Józsefné, Rauthwenger Mór, Dr. Szalvendy Ödön, Szilárd Béla, N. N., 2:50—2:50 P., Fayl Frigyesné, Kiss Gyula, Kozár Gyula, Mayer Vilmos, Dr. Radetzky István 2—2 P., N. N., N. N., 1:50—1:50 P., Donászy Viktor, Eltes Ka-

mill, Gulyás Mihály, Kádár Péterné, Keresztényi Ödön, Klubez Pál, Kovaltsik József, Nékám István, Paál Dezső ifj. Timaróczy Sándor, Vrba Annika, N. N., N. N., N. N., N. N., 1—1 P., N. N., N. N. 0:80—0:80 P., N. N., N. N. 0:50—0:50 Pengő.

A salgótarjáni kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság. 3051/1928. tk. szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

A m. kir. Államkincstár végrehajtató végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 30 P. 16 f. tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbíróság területén levő, Homokterenyé községben fekvő s a homokterehyei 395 számú telekkönyvben A I 1 sor 77 hrszám alatt foglalt ingatlan (kert, beltelek) végrehajtást szenvedett nevében B: 23 alatt álló illetőségre 600 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1928 évi Április hó 20 napján délelőtt 10 órakor Homokterenyé községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított ovadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezésétől kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az arverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908. XL. t.c. 21 §.)

Az aki az ingatlanért a kiáltási ár-nál magasabb ígéretet tett, ha többet ígéri senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.)

Salgótarján 1928. december 28 n. Zelenka s.k. kir. jbirósági elnök.

A kiadmány hiteléül: olvashatallan aláírás. telekkönyvvezető.

Nedobjael

az üres cipőkrémes dobozokat, mert

ingyen kap

1 tele doboz

eredeti angol recept alapján készült

„VESTA”

cipőkrémet

6 üres „VESTA” dobozért ott, ahol azokat vásárolta.

Kapható a következő üzletekben:

SALGÓTARJÁNBAN:
Friedmann Lipót Kluka Pál
Gaspárik János Koch Imre
Gescheit József Koro István
Gescheit Kálmán Marosi Imre
Gross Miksa, Morics György
Grün Lajos Rusznák Sámuel
Gutfreund Antalné Schlesinger Sámuel
Hraakó Károly Steiner K. Lenke
Klein Gizella Ullmann Frigyesné
Klein Ignác, Wilhelm S.-né

Somoskőújfaluban:
Czibula Sándor Hartl György
Fried Ernő öz. Kähr Sándorné

Képviselő és főlerakati:
GRÜN LAJOS

Salgótarján, Fő u. 326. Telefoni 36.

Apollo Mozgó Salgótarján.

1928. évi március 17-én, 18-án, és 19-én

Apollo Mozgó Salgótarján.

Szombaton este 7 és 9 órakor, Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor és Hétfőn este 7 és 9 órakor

A Királyok Királya.

A modern filmpar leggrandiózusabb alkotása

Az igazi Otthon.

Ifjúsági előadás. A helybeli állami polgári iskola növendékei, mint azt lapunk más helyén is jelezzük, igen sikeresen két előadást rendeztek február 19-én és 25-én az intézet tornatermében az iskola felszerelésének javára. Mindkét előadás a természet zsulolásig töltötte meg a közönség jelöl annak, hogy a polgári iskola ifjúsági előadásai a múltban is kiválóak voltak, mely érdemek vonzották a közönséget a mostani előadásokra is. A közönség ezuttal sem csalódott, sőt megállapította, hogy a tanárikar rengeteg időt áldozhatott fel és igen nagy munkát végzett, mert a 12 számból álló, változatos műsor mindenképpen száma a tökéletes kidolgozottságot, a szereplők mindegyikének a megfelelő helyre állításával a kifogástalan játékot produkálta s ennélfogva a teljes sikert is elérte. A műsor a fiúknak kedves magyaregyetemes kezdődött, melyet Schmelzer Miklós tanár tanított be s egészen természetesnek találjuk, hogy a róm. kath. olvasókör kiváló karnagya a növendékeivel is a várható legszebbet mutatta be. A második szám „Az elkényeztetett leány” című 2 felvonásos vígjáték volt, melyben az összes leányszereplők nagyszerű játékot produkáltak, de külön ki kell emelnünk Kovács Mária IV. o. növendékét, ki az elkényeztetett leány szerepét teljes átérzéssel játszotta. Bendekovics Gyula IV. o. tanuló Petőfinek „A vándorlegény” című költeményét megfelelő rutinral szavalta el és alakította. Hörcsög Mariska, mint szervező zseni” című vígjátékban a hét leányszereplő megálta helyét, a főszerepben Gescheit Olga IV. o. t. kiválóan vezette le a darabot. Karinth Frigyes, „Megmagyarázom a bizonyítványomat” című vígjáték nagy derűt és kellemetlent s nagyon jól megálta helyét. Telek Nándor IV. o. t. az apa és Matz Ferenc IV. o. t. a rossz bizonyítványát magyarázó fiú szerepében. Barabás Livia és Domán Edith IV. o. tanuló négy kezű zongora játéka nagyon kellemes perceket szerzett a hallgatóságnak, nyugodtságuk és haladó technikájuk szép reményt nyújt a további kiképzésükhöz: „Nett Olivér mintacsapatot alakít” című vígjátékban az összes fűszereplők, élükön Telek Nándor főszereplővel a várható legjobbat adták. A leánykar éneke felüdítőleg hatott a hallgatóságra s kellemesen csengő hangjuk tökéletes összhangzásban oly tetszést aratott, hogy a közönség hosszas tapsát egy ismétléssel kellett megjutalmazniok. Gratulálunk kitűnő karmesterüknek Gruy Mária tanárnőnek. Az „A varázsfuvola” és a „Le az drákkal” című vígjátékok is a legszebb sikert érte el s az elsőnek fiú szereplői kivétel nélkül jól játszottak, ép úgy a másodiknak leányszereplői is. Utóbbiban a főszerepét nagyon szépen és átérzéssel alakította Kozár Klára IV. o. tanuló. A „Ladamadik” irredenta énekes jelenet mély hatást váltott ki a közönségtől. Az utolsó szám „Farsangi jelenet” volt. A különböző jelmezekbe öltözött és maszkírozott leánykák a jelmezüknek megfelelő táncot lejtettek be a színpadra és elfoglalták helyüket úgy, hogy az egész együttes egy igen bájos előképet mutatott. Hogy mennyire kedves összeállítású volt az egész jelenet s hogy hányféle jelmez és népviselet volt képviselve, azt helyszűke miatt nem regisztrálhatjuk, de meg kell említenünk, hogy a jelenet megtervezője s betanítója Schmelzerné Turchányi Magda tanárnő volt. A szereplők közül ki kell emelnünk Barabás Edith II. o. növendékét, kinek művészi szólo táncá meglepően hatott a közönségre. A mesterien összeállított s meglehetősen hosszú jelenetet a közönség nagy tetszésnyilvánítása folytán meg kellett ismételnünk. Meg kell emlékeznünk arról, hogy a vígjátékok betanítója a leányszerepekben Früstök Ilona tanárnő, a fűszerepekben Egri Endre tanár voltak, kiket nagy és nehéz munkájukért a legnagyobb elismerés megillet. Általában a polgári iskola egész tanártestülete, élén az igazgató, Probászka Lajos igazgatóval az egybegyűző munkáért, mellyel az iskola felszerelési hiányainak pótlásán s ezzel a tanulókat hatásosabb taníthatásán fáradoznak, a legmélyebb hálaforrásra kötelezi a szülőket és a társadalmat egyaránt. Kk.

Ne a piacon vásároljon gyümölcsöt, mert drága lehet a megtelepítés, ha a piaci fa termőre fordul. Ungváry József faiskolája Cegléd. Budapesti kizárólag Andrássy-ut 54. Arjegyék ügyén.

A Roykó-féle Tiszaujlaki borszpedró mindenütt kapható.

A múlt hetekben rendkívül érdekes és Salgótarján bányamunkásságát is erősen érintő pert tárgyalt a budapesti törvényes, amelyben mintegy kétezer bányamunkás még 1922-ben befizetett kölcsönét követeli vissza a szociáldemokrata vezetés alatt álló Bányamunkás R. T.-től azon a címen, hogy a Bányamunkásotthon R. T. a túórás és keserves munka árán befizetett összegeket nem a kikötött célra fordította. A kereset további során a bányászok elmondották, hogy a Bányamunkásotthon R. T. a munkásotthonokat a kikötés ellenére politikai célokra használják fel és Peyer Károlyék a szociáldemokrata bányamunkások számára sajátítják ki azokat a terméket, amelyeket kimondottan „otthon” céljaira kellett volna a bányamunkások rendelkezésére bocsátani.

Az alperes a bányászok érvelésével szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy az annakidején befizetett kisebb összegeket a bányászok ajándékképpen adták össze és különben is a valorizációs törvény életbeléptéig ezek az igények nem elégíthetők ki.

A többi bányászok tárgyalások végző eredményeképpen Kéry János dr. törvényesbíró kedden hirdetett ítéletet a hozzákerült mintegy hatszáz bányamunkás perében és kimondta, hogy a bányamunkásokat hatvanszázalékos valorizáció megilleti.

Indokolásában kimondta a törvényesbíró, hogy a bányamunkások a becsatolt elismervények tanúsága szerint kifejezetten kölcsönképpen fizették be annakidején az összegeket, tehát az nekik megfelelő valorizált értékben visszajár. A valorizációs törvényre való hivatkozást a bíróság nem fogadhatta el perdőntő érveinek — mondotta az indokolás további sorain a bíróság, mert ez esetben egész sereg jogos igény érvényesítésének vetnégát. A Bányamunkásotthonnak vagyona van, tehát vagyontalanság címén sem lehetett a munkások igényét elutasítani. A per s felek az ítélet ellen felebbezésel éltek.

Ezzel az aktuális hírről kapcsolatban jóleső érzéssel állapítunk meg két örömdetes lényt, melynek jelentőségéről nyomtatékkal felhívjuk az illetékes körök szíves figyelmét.

A kétezer bányász pere a „Bányászotthon” ellen, nemcsak egy egyszerű sommás per, hanem Peyerék uralmának egyúttal végét is jelenti és ugylátszik a végleges szakítást az Istentagadó nemzetközi marxi ideológiával, mely hosszú ideig oly szegénytelen rabságban tartotta bányamunkásaink ezreinek lelkét és amely öntudatlanul engedte magát vezetni a szociáldemokrácia járomszallagján.

Ezeknek a szomorú időknek most már vége és bányamunkásainkkal együtt csak a léghálásabb köszönettel tartozunk azoknak, kik a munkásság ily óriási és értékes tömegét kiszabadították a demagógia e nemzetközi fojtogató karmaiból és akiknek volt bátorságuk ezekkel a képzett nagyságokkal szembeállva megszámolni, zsarnoki hatalmukat ily rövid idő alatt teljesen megtörni és kik oly sikeresen visszavezették derék bányászainkat: a hazafias és politikamentes gazdasági szervezkedéshez.

A második biztató megfigyelésünk: a bányamunkásaink meghatározó vágyódása egy igazi otthon után. E szép cél érdekében a legnehezebb években, a legrosszabb anyagi viszonyok közt, hosszú hónapokon keresztül túlórában dolgoztak és hogy ez az álmuk nem sikerült nem rajtuk mult.

Az „Otthon” szó, az egyik legnehezebb fogalmát jelenti vágyainknak, melyért küzdeni, dolgozni és lemondani érdemes. Az „Otthon” az egy barátságos, meleg hajlék, békés családi kör, szerető atyai ház, hol a fáradt lélek felüldül és megerősödik, hol a bánat vigasztal, ahol nincs gyűlölet, irigység és bosszú, csak jószákos szeretet, megértő öröm és mélyszéges boldogság.

Ily időkben „Otthon” megvalósítására a szociáldemokrácia sohase lesz képes.

Ilyen igazi otthon, csak egyetlen egy formában van: templom, illetőleg kibővített alakjában a kápolna, melynek égbekiáltó hiányát látón érzi a város és

vidék összes telepének Istent kereső és atyai házat sóvárgó munkássága.

Mennyivel fenségebb és célravezetőbb volna az ily igazi otthon építését célzó akció, mely mielőbb megindulna az összes telep ken, mint a Peyer részvénytársaság 1922-es üzlet, melynek érdekében szegény föhvezetett testvéreink hosszú hónapokon át túlórában keservesen verejtékeztek.

Mennyivel szebb és jobb volna az élet és boldogabb a világ ily kis kápolna otthonokkal és azok gyakori látogatásával, ahol igazán „otthon” volnánk: édes atyánk szerető házában.

Ily kis igazi otthonnak minden telepnek lenni és megvagyunk róla győződve, hogy e terv fog is sikerülni, csak akarni kell. Bavllyasi.

A Mátrai Esperes Kerület Papsága a maga és a rokonság nevében fájdalommal, de az Isten akaratában megnyugodva jelenti, hogy nagyságos és főtisztelendő

Herczegh József

c. kanonok, alesperes, salgótarjáni plébános, életének 48-ik, áldozópapságának 26-ik évében, 1928. évi február hó 29-én hosszszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után az Urban elhunyt.

Az örök világosság fényeskedjék neki.

„A Munka” szerkesztősége, kiadóhivatala és lapfentartóvállalata fájdalommal jelenti, hogy lapvallalatának tagja, a lap állandó erköcsi, anyagi támasza és védője nagyságos és főtisztelendő

Herczegh József

róm. kath. plébános, c. kanonok, alesperes 1928 évi február hó 29-én este 9 órakor jobbletre szenderült.

Kisérje áldás a tulvilágon is azt, ki nemes érzéssel találta meg a keresztény magyar sajtó támogatásában élete egyik legszebb feladatát.

Emléke lapunk betűiben és szellemében élni fog!

A Salgótarjáni Római Katolikus Olvasókör fájdalommal jelenti, hogy védnöke és jótöveje nagyságos és főtisztelendő

Herczegh József

c. kanonok, esperes, salgótarjáni plébános, 1928 évi február hó 29-én este 9 órakor hosszszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után elhunyt.

Haló porai felett lengjen Olvasókörünk tagjainak örök hála.

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” k-szervíz megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz az által, hogy a beltartalmat kíméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a **Ferenc József** viz egész sereg feloldali bűdében fekvő betegnél

is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A Salgótarjáni és Vidéki Hitelszövetkezeti Igazgatósága és Felügyelőbizottsága fájdalommal tudatja, hogy

Ferencz József

aki hosszú éveken át volt igazgatósági tagja szövetkezetünknek, február hó 28-án 48 éves korában váratlanul elhunyt.

Törhetetlen hazafisága és sokoldalú munkássága legyen követésméltó példaképe a dolgozó társadalomnak.

Emlékét kegyelettel őrizzük meg.

A Salgótarjáni Takarékpénztár igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselőkara mélyen megrendülve jelenti, hogy nagyságos és főtisztelendő

Herczegh József

tb. kanonok, alesperes, salgótarjáni plébános, takarékpénztárunk igazgatósági tagja február hó 29-én hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt.

A megboldogult a Salgótarjáni takarékpénztárnál munkásságával el nem muló érdemeket vívott ki és szeretetreméltó, jószákos egyéniségével mindenütt barátokat szerzett magának és intézetünknek.

Emlékét igaz kegyelettel őrizzük meg.

Salgótarján r. t. város polgármesteri hivatala
2128/1928. sz.

Hirdetmény.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1928. évi 603. számú értesítése szerint az 1928 évi budapesti országos tenyészállat-, termény és gépkiallítás és vásár f. évi március hó 22.—26. napján, vagyis öt napon át lesz nyitva, minden nap reggel 8 órától délután 6 óráig.

A tenyészállat-, termény- és gépkiallításra felutazó gazdák 50 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolványok Budapestre utazásra 1928. március 17-től 26-ig, a visszautazásra pedig március 22-től 29-ig érvényesek. Az igazolványok ára darabonként a Máv vonalaira 1 pengő, mely összeg levéltárgyban vagy postautalványon küldendő be az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez, Budapest IX. Köztelek utca 8 szám alá.

Részletes felvilágosítást Bodó tanácsnok szolgálat az érdeklődőknek. a hivatalos órák alatt.

Salgótarján, 1928 február 28.

A polgármester helyett
Bodó tanácsnok.

Kneipp páter

világhírű legmegbízhatóbb vértisztító

hashajtó pilulái

ismét kaphatók

minden gyógyszerárban!

Postai megbízásokat azonnal teljesít: Cillag Gyógyszertár, Bp., Rákóczi-u. 39

Salgótarján r.t. város polgármesterétől.
1793/1928. szám.

Salgótarjáni osztatlan közös legelőben
érdekelte birtokosság „Névjegyzéke“.

Hirdetmény.

Nógrád és Hont közigazgatásilag
egyelőre egyesített vármegyék közigaz-
gatási bizottsága gazdasági albizottságá-
nak 483/1928. sz. határozata folytán az
1926. május 4-én a salgótarjáni osztatlan
közös legelőben érdekelt birtokosság le-
geltetési társulatának alakuló közgyűlése
alkalmával hozott határozat alapján el-
készített új névjegyzéke a 7000/1914.
F.M. számú rendelet 44. §-a szerint a
város főjegyzőjénél 1928. március hó
1-től március hó 15-ig közszemlére van
kitéve, mely idő alatt az érdekeltek azt
megtekinthetik s ellene észrevételeiket
írásban megtehetik.

Salgótarján, 1928. február 29.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Nógrád és Hont közigazgatásilag
egyelőre egyesített vármegyék alispánjától
3595/1928 szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény

Nógrád és Hont közigazgatásilag
egyesített vármegyék alispánja a nógrád-
vármegyei „Mária Valéria“ kórházzal
kapcsolatban építendő elmebeteg osztály
és központi konyha épület építési munká-
ira nyilvános írásbeli versenytárgyalást
hirdet.

Ajánlattevők az ajánlati költségve-
tésben I.—XXI. tételek alatt felvett össz-
munkákra együttesen, de munkanemen-
ként külön-külön is tehetők.

Ajánlattevők tartoznak az ajánlati
költségvetés végösszegének 2 százalékát
bánatpénzül készpénzben, vagy ovadé-
képes értékpapirokban, esetleg hiteltér-
demlő és közismert pénztintézet által ki-
állított bankgarantia-levél formájában a
balassagyarmati m. kir. állampénztárnál
letétbe helyezni és az erről szóló letéti
nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

Csak törvényes képesítéssel bíró
magyar állampolgár vállalkozók adhatnak
be ajánlatot.

Tervek a kórház gondnoki iro-
dájában a hivatalos órák alatt, azonkívül
Wálder Gyula műegyetemi tanár urnál
(Budapest, Kir. József műegyetem) meg-
tekinthetők. A kórház gondnoki iro-
dájában szerezhetők be az ajánlati költ-
ségvetési példányok, még pedig az össz-
munkára vonatkozóan 33 (harminchárom)
pengő az egyes munkanemekre vonatko-
zóan évenként 1 (egy) pengő önkölt-
ségi áron.

Ajánlat csak a kiadott költség-
vetési úrlapokon tehető.

Megbizást nyert vállalkozó köteles
az összes felhasználandó anyagokat és
iparcikket, — amennyiben azok az or-
szág, különösen pedig Nógrád és Hont
közigazgatásilag egyesített vármegyék ter-
ületén beszerezhetők, — a honi terme-
lés, kereskedelem és ipar révén itt be-
szerezni, a munkák teljesítésénél magyar
honos — lehetőleg Balassagyarmat és
környékbeli — iparosokat és munkáso-
kat alkalmazni s köteles vállalkozó ma-
gát a munkák teljesítésénél az építésve-
zetőség rendelkezéseinek alávetni.

Csak szabályszerűen kiállított, kellő-
képen felbélyegezett és erős borítékban
legalább négy helyen pecséttel sértetlen-
ül lezárt ajánlatok fognak tárgyalás alá
vétetni.

Az építési össz munkára vonatkozó
ajánlatok „Ajánlat a „Mária Valéria“
kórházzal kapcsolatosan létesítendő
női elmebeteg és központi konyhaépület
építési munkáira“ felirással, az egyes
munkanemekre vonatkozó ajánlatok meg-
dig szintén ugyanilyen felirással, de az
illető munkanem feltüntetése mellett
legkésőbb 1928. évi március hó
31. napjának déli 12 óráig személye-
sen, vagy posta útján a kórház igaz-
gatóságánál nyújtandók be.

Elkésletten érkezett, vagy távirati
úton tett ajánlatok ligyelembe vétetni
nem fognak.

A munkákra vonatkozó ajánlatok
ugyanaznap ó. u. 4 órákor fognak bizott-
ságilag felbontatni, ahol ajánlattevők,
vagy megbízottaik jelen lehetnek.

A munkák odaítélése tárgyában az
egyesített vármegyei kórházi bizottsága
egy később tartandó ülésén fog dönteni,
fenntartván magának a jogot, a beérke-
zett ajánlatok közül azok árára való te-

kintet nélkül szabadon választani. Aján-
lattevők a bizottság döntéséig ajánlatuk-
kal kötelezettségben maradnak.

Balassagyarmat, 1928. február 23-án.
Baross s. k.
alispán.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Salgótarján r.t. város polgármes-
terétől.

1992/1922. szám.

Hirdetmény.

A székesfehérváros tanácsa gyermek,
nyaralattási akciót indított meg a célból
hogy üdülésre szoruló sok testileg gyenge
de egyébként egészséges székesfehérvárosi
gyermeknek az iskolai évet követő jú-
lius és augusztus hónapokban a vidéken
leendő nyaralattását biztosítsa

A nyaralattásban felekezeti külön-
ség nélkül csakis 8—14 életkorban levő
és testileg bár leromlott, de orvosilag
teljesen egészségesnek talált, jó maga-
viseletű fiú és leány-gyermekek vesz-
nek részt.

Felhívom Salgótarján megértő, ne-
mesen és hazafiasan gondolkodó lakos-

ságát, hogy a megindított akciót a leg-
messzebbmenőleg támogassák és áldo-
zatkészségükről tegyenek tanubizonyosá-
gott azzal, hogy minél több gyermeket
fogadnak el nyaralattásra.

Mindazok, akik gyermekeket óhaj-
tanak elfogadni, ebbeli szándékukat és
azt, hogy hányat és fiút-e vagy leányt
akarnak a nyaralattásra magukhoz venni,
a város főjegyzőjénél folyó év március
hó 20-ig jelentésk.

Salgótarján, 1928. február 24-én.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

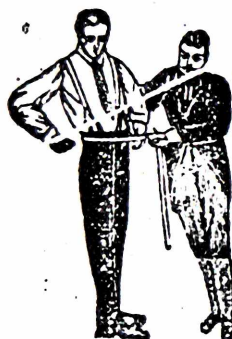
1832/1928. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a m. kir.
kormány megbízásából a Falusi Kislakás-
építési Szövetkezet a kislakásépítési ak-
ciót az év őszén is folytatja s így a
földreform eljárás során házhelyhez jutta-
lottak közül mindazok, akik családi há-
zuk megteremtésében a szövetkezet tá-
mogatását igénybe venni kívánják, össze-
íratásuk végett f. évi március hó
1—15.-e között a város főjegyzőjénél
jelentkezzenek.

Salgótarján, 1928. február 29.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

URAIM!

Salgótarján, Újtelep 25 szám.

A téli és tavaszi

ruha szükségletet már megrendelhet-
tek, a legújabb szövetek már megérkeztek, mely anya-
gokat a legsolidabb árban bocsátom a n. b. közön-
ség rendelkezésére, kedvező fizetési feltételek mellett.
Minden e szakmába vágó munkát elvállalok mérték
szerint: U. m. papi és uri valamint egyenruhák készítését.

Teljes tisztelettel:
LŐRINCE ISTVÁN
férfi szabó.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

3. Sz. 4. V.

Két horgász bolond
(Az északi jeges ten-
ger partján.)
ZORO és HURU leg-
újabb filmje. — Kieg.
Az asszony és az ördög

6 kedd

Az orvos aki ölt.
Párbaj a végzetlen 10
fejzetben. Főszereplő:
CONRAD VEIDT.
Veszedelem
ártatlanság

8 csütörtök

Orient express.
Egy nagyravágyó
ember tört. 9 felv.
Kiegészítésül:
Arany és szerelem
Regény 7 felv. Híradó.

Kezdeté hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap
délután 4, 6 és fél 9 órakor.

Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet mint az Országos Közp. Hitelszövetkezet tagja

Elfogad takarékbetéteket ma-
gas kamatozással.

Folyósít: Ipari és mező-
gazdasági kölcsönöket előnyös
feltételekkel.

Betörés, tűz, jégkár stb. biz-
tosításokat eszközöl.

Bornagykereskedés

mint a Ceglédi Hitel és Pin-
ceszövetkezet uradalmi faj-
borainak lerakata.

Olcsó árak!

Pincénket okvetlen látogassa
meg.

Pince: Karancsaljai u. Iroda: Fötér 479.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1928 április 28-tól május 7-ig

A magyar ipar felvonulása

közel 200 szakmában és külön
utépítési-, közséfejlesztési-,
energia gazdálkodási-,
mezőgazdasági és
rádiócsoportokban.

50%-os

utazási kedvezmény!

Részletes felvilágosítás és vásárigazolvány
kapható Budapesten a Vásárlódnál,
V., Alkotmány-utca 8.

Salgótarjánban: Az Ipartestület Elnöksége.
(A vásárigazolvány ára 3 pengő 20 fillér.)

Underwood írógép. Portable és
Standard típusok 12 havi részletfizetésre
is. Díjtalanul bemutatja Lipeti Imre, Sal-
gótarjánban Fő-ucca 303.

Nagyállomáshoz közel országot
mellett, 150 □ öl telek kut és egy csa-
ládi házhoz elsőrendű téglával együtt
eladó. Cim a kiadóban.

Csemegekereskedők,

fűszerezsek

valódi, enyhe, prima

Juhturó és kevert turó

szükségletüket az Orsz. Magy. Tejszö-
vetkezeti Központnál, Budapest, I.
Horthy M. ut. 119-121 szerzik be leg-
olcsóbban. Postai szétküldés 100. 100.
utánvételt 5 kgr.-os vagy nagyobb
bödönben, (juhturó á kgr. 2.50 P.,
kevert turó á kgr. 2.20 P.)

Értesítés. Dr. Pajor szanatórium-
ban képesített fürdősnő vagyok. Elvállal-
lok masszírozást, hidegkurát, tyukszem-
vágást stb. Hívásra házhoz is megyek.
Özv. Nyulász Jánosné, Bányatelep I.
gölonia.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

FISK CORD

garantiával
autófelszerelési cikkek
legolcsóbban
NAGY JÓZSEF, Budapest,
VI. Andrássy-utca. Telefon 221-97.